

UDK 336.2

Prestanak obavljanja obrtničke djelatnosti – otuđenje obrta

Krešimir Vranar, dipl. oec.

Računovodstvo

Sve više obrtničkih radnji prestaje obavljati djelatnost zbog različitih razloga, a najčešće zbog nedostatka posla i nemogućnosti prodaje i naplate dobara i usluga ili zbog bolesti obrtnika. Obrtnici i druge fizičke osobe koje obavljaju samostalnu djelatnost mogu privremeno ili trajno obustaviti obavljanje djelatnosti. Trajna obustava obavljanja djelatnosti može nastati odjavom – voljom obrtnika ili po sili zakona, ali to može biti i otuđenje obrta sa ili bez nastavka djelatnosti. Likvidacija obrta predstavlja trajni prestanak obavljanja djelatnosti.

Autor u članku pojašnjava evidentiranje primitaka i izdataka odnosno dohotka u slučaju otuđenja obrta i pojašnjava na praktičnim primjerima evidentiranje primitaka i izdataka u poslovnim knjigama kod likvidacije obrta.

Obrt može prestati po sili zakona ili odjavom. Prestanak obrta po sili zakona propisan je čl. 47. Zakona o obrtu¹ i to:

- smrću obrtnika ako se ne nastavi vođenje obrta na temelju čl. 39. Zakona o obrtu,
- ako nasljednici obrtnika propuste rok iz čl. 39. st. 3. Zakona o obrtu i izgube pravo prijenosa obrta,
- ako je obrtnik pravomoćnom sudskom presudom osuđen na kaznu zatvora za kazneno djelo povezano s obavljanjem obrta,
- ako obrtnik ne započne obavljati obrt u roku od godine dana od dana izdavanja obrtnice,
- ako je obrtniku izrečena zaštitna mjera ili mjera sigurnosti za brane obavljanja obrta za vrijeme duže od tri mjeseca,
- ako obrtnik ne započne s obavljanjem obrta u roku od 30 dana nakon isteka roka privremene obustave obavljanja obrta,
- ako Sud časti Hrvatske obrtničke komore donese odluku o prestanku obavljanja obrta za vrijeme duže od tri mjeseca,
- ako nadležno ministarstvo, odnosno drugo tijelo čija nadležnost je propisana posebnim propisom oduzme ili ne produži obrtniku povlasticu, odnosno dozvolu,
- ako nadležno tijelo utvrdi da je obrtniku izdana obrtnica na temelju nevjerođostojnih isprava,
- ovršnošću rješenja nadležnog suda o zaključenju stečajnog postupka,
- ako obrtnik ne ishodi dozvolu za boravak i rad sukladno posebnom propisu.

Odjava obrta ovisna je i o volji obrtnika, a može biti zbog otuđenja obrta (prodaja, predaja, nasljeđivanje, darovanje) i likvidacije obrta.

Odjava obrta znači trajni prestanak obavljanja obrtničke djelatnosti. Obrtnik koji odluči odjaviti obrt **podnosi prijavu odjave** obrta u nadležnu ispostavu Porezne uprave uz podnošenje **Obrasca RPO** i to u roku od 8 dana (čl. 87. st. 4. i 5. Zakona o porezu na dohodak²) te nadležnom uredu državne uprave na propisanom obrascu.

Prestanak obrta odjavom utvrđuje se danom navedenim u odjavi. Obrt se ne može odjaviti unatrag. Iznimno, ako je obrtnik ostvario pravo na invalidsku mirovinu prestanak obrta odjavom utvrđuje se danom izvršnosti rješenja o ostvarivanju prava na invalidsku mirovinu. Prilikom podnošenja zahtjeva za odjavu obrta obrtnik je dužan priložiti obrtnicu (čl. 46. st. 4. Zakona o obrtu).

ističemo...

Bitno je napomenuti ako obrtnik – porezni obveznik ne odjavi svoju djelatnost kod Porezne uprave, ista će ga i dalje imati evidentiranog kao poreznog obveznika.

Mjesno nadležni ured državne uprave u županiji, odnosno nadležni ured Grada Zagreba rješenjem utvrđuje prestanak obrta po sili zakona i po izvršnosti rješenja briše obrt iz Obrtnog registra (čl. 47. st. 3. Zakona o obrtu).

Dakle, prije podnošenja prijave odjave obrta nadležnom uredu državne uprave potrebno je provjeriti kod Porezne uprave da li su izmirene porezne i druge obveze.

1 Zakon o obrtu (Nar. nov., br. 143/13 – 41/20 ispr.)

2 Zakon o porezu na dohodak (Nar. nov., br. 115/16 – 152/24; u nastavku: Zakon)

Mogućnost prijenosa obrta propisana je čl. 37. – čl. 40. Zakona o obrtu, i to u sljedećim slučajevima:

- Obrtnik ostvarivanjem prava na mirovinu obrt može prenijeti na bračnog druga i krvne srodnike u ravnoj lozi u kojem slučaju se zadržava matični broj obrta.

U ovom slučaju pravni sljednik preuzima u svoje poslovne knjige cjelokupnu poslovnu aktivnost obrta. Na pravnog sljednika se prenose svi ugovori o radu radnika zaposlenih u obrtu (*čl. 37. Zakona o obrtu*).

- Nakon smrti obrtnika obrt se može prenijeti na njegove nasljednike.

U ovom slučaju nasljednici obrtnika mogu nastaviti voditi obrt i putem poslovođe koji mora ispunjavati zakonske propisane uvjete. Ako nasljednici žele prenijeti obrt na sebe nakon smrti obrtnika, dužni su to prijaviti mjesno nadležnom uredu državne uprave u županiji, odnosno nadležnom uredu Grada Zagreba u roku od 30 dana od okončanja ostavinskog postupka (*čl. 38. – čl. 40. Zakona o obrtu*).

Pri otuđenju obrta sa stajališta propisa o porezu na dohodak razlikujemo tri slučaja:

- otuđenje obrtničke djelatnosti nakon koje **djelatnost nastavlja stjecatelj**,
- otuđenje obrtničke djelatnosti nakon koje stjecatelj **NE nastavlja djelatnost** i
- likvidacija obrta.

Skrećemo pozornost da porezni obveznik osim godišnjeg popisa, mora popisati imovinu i obveze i u drugim slučajevima, kod otvaranja postupka stečaja ili **postupka likvidacije** ili **prestanaka obavljanja djelatnosti** (čl. 66. st. 15. Općeg poreznog zakona³). Kako u svezi otuđenja obrta ovisi i obveze poreza na dohodak za otuđitelja, a kod obrtnika obveznika PDV-a i obveze PDV-a te i obveze stjecatelja djelatnosti, u nastavku detaljnije pojašnjavamo slučajeve otuđenja obrta iza koje stjecatelj nastavlja poslovanje, odnosno iza koje stjecatelj ne nastavlja poslovanje te postupke kod likvidacije obrta.

1. Utvrđivanje dohotka u slučaju nastavka djelatnosti od strane stjecatelja

Obrt se može otuđiti predajom (prijenosom) bez naknade (npr. prijenos s oca na sina) ili prodajom obrta, tj. uz naknadu. Bez obzira na koji se način obrt otuđuje **mora postojati pisana isprava** (ugovor, sporazum i sl.) iz koje je vidljivo tko preuzima obrt te **izjava** da se imovina preuzima u svrhu obavljanja djelatnosti.

Za poslovnu godinu nakon koje slijedi nastavak poslovanja, obrtnici utvrđuju dohodak na način propisan čl. 30. do 35. Zakona o porezu na dohodak i čl. 33.–35. Pravilnika o porezu na dohodak⁴.

O nastavku poslovanja obrta radi se i u slučaju prodaje ili predaje (otuđenja) **cijele gospodarsvene djelatnosti**, pod uvjetom da slijednik preuzme u svoje poslovne knjige stvari i prava prema Popisu dugotrajne imovine po vrstama, količinama i vrijednostima te zalihe, tražbine i obveze koje se odnose na preuzetu kratkotrajnu i dugotrajnu imovinu (čl. 40. st. 1. Pravilnika). Predaja cijele gospodarsvene djelatnosti obvezuje slijednika da nekretnine prema Popisu dugotrajne imovine (Obrazac DI) upiše u zemljišne knjige, a motorna vozila prenese u vlasništvo.

Pri prodaji (otuđenju) cijele gospodarske djelatnosti, uz uvjet da se poslovanje nastavlja, slijednik stječe pravo i na prijenos poreznog gubitka.

3 Opći porezni zakon (Nar. nov., br. 115/16 – 152/24; u nastavku: OPZ)

4 Pravilnik o porezu na dohodak (Nar. nov., br. 10/17–16/25; u nastavku: Pravilnik)

ističemo...

Shodno naprijed navedenom u slučaju prodaje ili predaje (otuđenja) samostalne djelatnosti, kada stjecatelj nastavlja samostalnu djelatnost, potrebno je u pisanu ispravu sastavljenu između otuđitelja i stjecatelja obvezno navesti po pojedinačnim vrijednostima svu imovinu i obveze koju preuzima sljednik (stjecatelj) u svoje poslovne knjige.

Za preuzetu svu imovinu i obveze koju preuzima sljednik (stjecatelj) u svoje poslovne knjige može se sastaviti i specifikacija po pojedinačnim vrijednostima imovine (dugotrajne, kratkotrajne – zalihe, potraživanja i sl.) i obveza, koja će biti prilog pisane isprave sastavljene između otuđitelja i stjecatelja.

Samo otuđenje obrta ne način propisan čl. 40. st. 2. Pravilnika ne utječe na oporezivanje dohotka kod otuđitelja ako je osigurano kasnije oporezivanje skrivenih pričuva kod stjecatelja.

U slučaju otuđenja obrta kada stjecatelj (slijednik) nastavlja djelatnost, otuđitelj i stjecatelj **utvrđuju** svaki svoj **dohodak** za odgovarajuće razdoblje **kraće od poreznog razdoblja** i to:

- otuđitelj do kraja mjeseca u kojem je otuđenje izvršeno, a
- stjecatelj od početka idućeg mjeseca nakon mjeseca u kojemu je otuđenje izvršeno.

Dakle, ako su kod otuđenja obrta ispunjeni propisani uvjeti iz čl. 40. st. 1. Pravilnika **otuđitelj ne mora utvrđivati dohodak** ostvaren otuđivanjem obrta.

Vrijednost ostvarena otuđenjem obrta uz uvjete propisane u čl. 40. st. 1. Pravilnika nije oporeziva, tj. **nije dohodak otuđitelja**. Naime, otuđitelj obrta i stjecatelj utvrđuju samo dohodak od redovitog poslovanja prema odredbama čl. 30. do 35. Zakona i čl. 33., 34. i 35. Pravilnika, i to za odgovarajuće razdoblje poslovne godine u kojem se redovito poslovalo do otuđenja.

Dohodak od redovitog poslovanja otuđitelj i stjecatelj utvrđuju po isteku poreznog razdoblja podnošenjem svojih poreznih prijava (Obrasca DOH), bez obzira na razdoblje kalendarske godine u kojem je došlo do otuđenja obrta.

1.1. Obveze u svezi PDV-a

Isporukom dobara **ne smatra** se prijenos imovine poreznog obveznika (prenositelja), pod uvjetom da su prenositelj i primatelj porezni obveznici te da primatelj nastavlja sa obavljanjem gospodarske djelatnosti za koju ima pravo na odbitak pretporeza (čl. 19. st. 1. Pravilnika o porezu na dodanu vrijednost⁵).

ističemo...

Naime, kod prijenosa uz naknadu ili bez naknade, ili u obliku uloga u društvo, ukupne imovine ili njezinog dijela koji čini gospodarsku cjelinu na drugog poreznog obveznika (primatelja) smatra se da nije došlo do isporuke, a taj porezni obveznik smatra se pravnim slijednikom prenositelja (čl. 7. st. 9. Zakona o porezu na dodanu vrijednost⁶).

U slučaju neispunjenja propisanih uvjeta radi se o oporezivoj isporuci dobara te je isporučitelj obvezan obračunati i platiti PDV.

5 Pravilnik o porezu na dodanu vrijednost (Nar. nov., br. 79/13 – 16/25, u nastavku: Pravilnik o PDV-u)

6 Zakon o porezu na dodanu vrijednost (Nar. nov., br. 73/13 – 152/24; u nastavku: Zakon o PDV-u)

Ako primatelj koristi preuzetu imovinu u druge svrhe osim za one za koje ima pravo na odbitak pretporeza obavezan je obračunati i platiti PDV sukladno odredbama Zakona o PDV-u. Odnosno u slučaju da porezni obveznik primatelj imovine preuzetu imovinu počne koristiti u druge svrhe osim za one za koje ima pravo na odbitak pretporeza obavezan je izvršiti ispravak odbitka pretporeza prema čl. 64. Zakona o PDV-u (čl. 19. st. 3. Pravilnika o PDV-u).

ističemo...

Iz navedenih odredaba Zakona o PDV-u i Pravilnika o PDV-u u slučaju otuđenja obrtničke djelatnosti iza koje djelatnost nastavlja stjecatelj proizlazi:

- ako stjecatelj gospodarske cjeline ili pogona (obrtičke djelatnosti s preuzetom dugotrajnom i kratkotrajnom imovinom) nije obveznik PDV-a, obrtnik – otuđitelj obveznik PDV-a **obračunava PDV** na svaki preneseno dobro (tj. imovinu) stjecatelju,
- ako je stjecatelj gospodarske cjeline ili pogona, tj. preuzete dugotrajne i kratkotrajne imovine, obveznik PDV-a, a obračunani PDV može u cijelosti odbiti kao pretporez, tada se **ne plaća PDV i taj se prijenos smatra neoporezivim**.

Dakle, u slučaju predaje ili prodaje obrta odnosno gospodarske cjeline ili pogona, kada su oba porezna obveznika, i otuđitelj i stjecatelj obveznici PDV-a, takav se prijenos smatra neoporezivim i **ne plaća se PDV**. Napominjemo da je pojam gospodarske cjeline određen čl. 38. st. 1. OPZ-a, tj. gospodarska cjelina je sva imovina i obveze što u poslovnom i organizacijskom smislu čini samostalni subjekt, odnosno subjekt sposoban za samostalno poslovanje.

Vrijednost gospodarske cjeline procjenjuje se prema tržišnoj cijeni prema čl. 41. OPZ-a. Tržišnom se cijenom smatra ona cijena koja bi se mogla postići u uobičajenom poslovnom prometu. Neuobičajeni popusti u poslovanju ili osobni popusti ne uzimaju se u obzir.

Odredbama čl. 35. st. 1. OPZ-a propisano je da se pri prijenosu vlasništva gospodarske cjeline, stjecatelj se smatra poreznim jamcem za:

- 1) porez čija se obveza plaćanja temelji na poslovanju gospodarske cjeline prije stjecanja
- 2) porez koji se plaća po odbitku (porez na dohodak od nesamostalnog rada) pod uvjetom da je obveza plaćanja tog poreza nastala u godini u kojoj je izvršen prijenos vlasništva gospodarske cjeline.

Naime, o postupanju u dobroj vjeri sudionika porezno-pravnog odnosa, gospodarskoj cjelini te obrascima prijave činjenica za koje postoji obveza prijavljivanja i izjave o izvorima stjecanja imovine ako je na stjecatelja izvršen prijenos svih stvari, opreme, zalihe, potraživanja, prava i obveza koje čine kratkotrajnu i dugotrajnu imovinu obrta, smatrat će se da preneseni obrt predstavlja gospodarsku cjelinu. Ako je izvršen prijenos svih stvari, potraživanja, prava i obveza koje čine kratkotrajnu i dugotrajnu imovinu pogona tako da pogon može nastaviti samostalno obavljati dotadašnju djelatnost, smatrat će se da pogon predstavlja gospodarsku cjelinu (odredbe Pravilnika o postupanju u dobroj vjeri sudionika porezno-pravnog odnosa, gospodarskoj cjelini te obrascima prijave činjenica za koje postoji obveza prijavljivanja i izjave o izvorima stjecanja imovine i Pravilnika o provedbi Općeg poreznog zakona⁷).

⁷ Pravilnik o postupanju u dobroj vjeri sudionika porezno-pravnog odnosa, gospodarskoj cjelini te obrascima prijave činjenica za koje postoji obveza prijav-

Što se tiče prijenosa nekretnina sagrađenih prije 1.1.1998. (prije dana primjene Zakona o PDV-u), napominjemo da se one oporezuju sukladno odredbama Zakona o porezu na promet nekretnina⁸.

Slijednik obrta koji nastavlja s djelatnosti, preuzima poreznu obvezu u budućem prometu u svezi s preuzetom imovinom.

Pri prodaji ili predaji osobnog automobila, ako obrtnik – otuđitelj nije obveznik PDV-a, stjecatelj plaća upravnu pristojbu na stjecanje rabljenih motornih vozila sukladno odredbi Zakona o posebnom porezu na motorna vozila⁹.

ističemo...

Otuđitelj obveznik PDV-a mora na vrijednost dugotrajne i kratkotrajne imovine **koju nije preuzeo stjecatelj**, a stjecatelj nije obveznik PDV-a, obračunati i platiti PDV jer se tada radi o izuzimanju za privatne potrebe.

Naime, isporukom dobara uz naknadu smatra se ako porezni obveznik zadrži dobra nakon prestanka obavljanja gospodarske djelatnosti, a pri nabavi tih dobara PDV je u cijelosti ili djelomično odbijen (čl. 7. st. 8. Zakona o PDV-u).

Napominjemo, fizička i pravna osoba prestaje djelovati kao porezni obveznik trajnom odjavom djelatnosti, odnosno brisanjem iz registra kod nadležnog tijela. Prije odjave djelatnosti porezni obveznik mora obračunati PDV na sve isporuke do dana odjave, uključujući u te isporuke i sva dobra koja mu preostanu i koja se smatraju izuzimanjem u neposlovne svrhe, a za koja je mogao koristiti odbitak pretporeza (čl. 7. st. 6. Pravilnika o PDV-u).

Izuzimanje, odnosno korištenje dobara i usluga poreznog obveznika u neposlovne svrhe ili druge svrhe utvrđuje se na temelju računa, obračuna, knjigovodstvenih i drugih vjerodostojnih isprava te je otuđitelj – obrtnik obavezan iznositi u svezi izuzete imovine za privatne potrebe upisati u **Knjigu izdanih (izlaznih računa) – Obrazac I-RA**.

U nastavku dajemo primjer utvrđivanja dohotka kod prodaje (otuđenja) obrta uz naknadu, za otuđitelja i za stjecatelja.

Primjer 1. Prodaja (otuđenje) obrta uz naknadu

Obrtnik Z.M. je obavljao redovitu djelatnost do 31.8.2025. kada je prodao obrt za 40.000,00 € drugom obrtniku K.V. Otuđitelj i stjecatelj obveznici su PDV-a.

Obrtnik K.V. u svoje poslovne knjige, tj. u svoj obrt preuzeo je svu dugotrajnu imovinu prema Popisu dugotrajne imovine obrtnika Z.M., sitan inventar, zalihe materijala te potraživanja i obveze prema evidencijama o ispostavljenim i primljenim računima, koji se odnose na preuzetu dugotrajnu i kratkotrajnu imovinu dotadašnjeg vlasnika – obrtnika Z.M.

Za prodaju obrta zaključen je ugovor u kojem je navedena sva imovina, te potraživanja i obveze i ispostavljen račun.

Obrtnik Z.M. dana 31.8.2025. prestaje obavljati obrtničku djelatnost, a obrtnik K.V. je nastavlja od 1.9.2025. s preuzetom kupljenom imovinom.

OTUĐITELJ:

Obrtnik Z.M. je u razdoblju od 1.1. do 31.8.2025. ostvario dohodak od obavljanja obrtničke djelatnosti u iznosu od 5.000,00 €.

ljivanja i izjave o izvorima stjecanja imovine (Nar. nov., br. 59/09) i Pravilnik o provedbi Općeg poreznog zakona (Nar. nov., br. 45/19 – 156/22)

8 Zakon o porezu na promet nekretnina (Nar. nov., br. 69/97–143/14) odnosno Zakon o porezu na promet nekretnina (Nar. nov., br. 115/16 i 106/18)

9 Zakon o posebnom porezu na motorna vozila (Nar. nov., br. 15/13–121/19)

Obrtnik Z.M. (otuđitelj) obavezan je po isteku 2025., a najkasnije do kraja veljače 2026. podnijeti godišnju poreznu prijavu (Obrazac DOH) u kojoj će iskazati sljedeće podatke o ostvarenim dohodcima:

- + dohodak od obavljanja obrtničke djelatnosti u razdoblju od 1.1. do 31.8.2025. u iznosu od 5.000,00 €
- + iznose ostalih ostvarenih oporezivih dohodaka u 2025.

ističemo...

Obrtnik Z.M. iznos od 40.000,00 € ostvarenu prodajom obrta po određenju čl. 40. st. 3. Pravilnika **ne iskazuje** u svojoj godišnjoj poreznoj prijavi, odnosno ovaj iznos ne pribraja ostvarenom dohotku u 2025. Dakle, iznos od 40.000,00 € ostvarena prodajom obrta se **ne oporezuje**.

Obrtnik – otuđitelj na ispostavljenom računu tada obvezno mora napisati klauzulu: **PDV nije obračunan sukladno odredbi čl. 7. st. 9. Zakona o PDV-u**. U ovom slučaju iznos iz računa od 40.000,00 € za prodaju obrta, obrtnik–otuđitelj upisuje u Knjigu I-RA.

Obrtnik – otuđitelj, koji je prestao s obavljanjem djelatnosti s 31.8.2024., obavezan je u Obrascu PDV koji podnosi za posljednje razdoblje oporezivanja u kojem je poslovao **napraviti sva usklađenja i ispravke do dana prestanka poslovanja** (čl. 173. st. 7. Pravilnika o PDV-u). Obrazac PDV podnosi se Poreznoj upravi do 20-og dana u mjesecu koji slijedi po završetku posljednjeg razdoblja oporezivanja.

Skrećemo pozornost da otuđitelj–obveznik PDV-a, ima obvezu podnositi mjesečne Obrasce PDV, sve do trenutka dok ne preda nadležnoj Poreznoj upravi **zahtjev za brisanjem** iz Registra obveznika PDV-a.

STJECATELJ:

Obrtnik K.V. – stjecatelj također je obavezan podnijeti godišnju poreznu prijavu za svoje ostvarene oporezive dohotke u 2025. Stjecatelj – obrtnik K.V. će u poreznoj prijavi za 2025. iskazati dohodak od obavljanja obrtničke djelatnosti u razdoblju od 1.9. do 31.12.2025. te ostale oporezive dohotke u 2025., ako ih bude imao.

Plaćeni iznos od 40.000,00 € za kupnju obrtničke djelatnosti ne smatra se poslovnim izdatkom u trenutku plaćanja te se **ne može iskazati** u Knjizi primitaka i izdataka (Obrazac KPI), odnosno plaćeni iznos **ne umanjuje dohodak** od obavljanja obrtničke djelatnosti stjecatelju – obrtniku K.V.

Stjecatelj cijele gospodarske cjeline, koji je preuzeo i nekretnine obavezan je upisati vlasništvo u zemljišne knjige, a preuzeta motorna vozila također prenijeti u svoje vlasništvo.

Dakle, ako se neka gospodarska cjelina ili pogon u cijelosti prenese, a pri tome stjecatelj obračunani PDV u cijelosti može odbiti kao pret-porez, tada se ne plaća PDV, a taj se prijenos smatra neoporezivim.

Ako stjecatelj gospodarske cjeline ili pogona **nema pravo na odbitak pretporeza** tada se to otuđenje smatra oporezivom isporukom.

U slučaju da porezni obveznik–primatelj imovine (stjecatelj) preuzetu imovinu počne koristiti u druge svrhe osim za one za koje ima pravo na odbitak pretporeza obavezan je izvršiti ispravak odbitka pretporeza prema čl. 64. Zakona o PDV-u (čl. 19. st. 3. Pravilnika o PDV-u).

2. Utvrđivanje dohotka u slučaju prestanka djelatnosti od strane stjecatelja

U poslovanju obrtnika javljaju se i prodaje obrta, tj. otuđenja iz kojih **stjecatelj ne nastavlja obrtničku djelatnost**.

Kada se ne nastavlja obrtnička djelatnost?

Obrtnička djelatnost se ne nastavlja ako stjecatelj pri kupnji ne preuzme u svoje poslovne knjige od dotadašnjeg obrtnika, tj. prodavatelja, stvari i prava prema Popisu dugotrajne imovine, po vrstama, količinama i vrijednostima, te zalihe, potraživanja i obveze koje se odnose na dugotrajnu imovinu i zalihe.

Dakle, obrtnička djelatnost se ne nastavlja tj. prestaje ako se ne postupi prema čl. 40. st. 1. Pravilnika, o čemu smo pisali u točki 1. ovoga teksta. Za dijelove djelatnosti koja nastavlja poslovanje, dohodak se utvrđuje prema čl. 40. st. 3. Pravilnika.

ističemo...

Kako utvrđuje primitke i izdatke otuđitelj, kod otuđenja obrta, propisano je čl. 41. st. 1. Pravilnika, a kako stjecatelj obrtničke ili druge samostalne djelatnosti, ako se ne nastavlja djelatnost propisano je čl. 41. st. 5. do st. 8. Pravilnika.

Obrtnik (otuđitelj) i stjecatelj obvezni su u svojim poslovnim knjigama obaviti određena knjiženja u svrhu korigiranja primitaka i izdataka ostvarenih redovitom djelatnošću otuđitelja i stjecatelja ako se djelatnost obrta ne nastavlja.

2.1. Obveze otuđitelja

Otuđitelj u obračunskom razdoblju u kojem je došlo do otuđenja obrta evidentira primitke i izdatke u Obrascu KPI, tj. utvrđuje dohodak od redovite djelatnosti prema čl. 30. do 35. Zakona kao razliku između poslovnih primitaka i poslovnih izdataka.

Međutim, otuđitelj **mora utvrditi i dohodak koji je ostvario otuđenjem**, tj. prodajom obrta. Tako ostvareni dohodak dodaje se dohotku ostvarenom redovitim poslovanjem – tj. obavljanjem djelatnosti, kako bi otuđitelj iskazao ukupni dohodak u poreznom (obračunskom) razdoblju.

U Obrascu KPI otuđitelj **treba evidentirati** primitke i izdatke od otuđenja obrta u skladu s odredbom čl. 41. st. 1. Pravilnika, i to kao:

1) Poslovne primitke:

- cijenu koju plati stjecatelj,
- kredite (obveze) koje preuzme stjecatelj, osim kredita (obveza) prema dobavljačima za preuzetu robu i usluge,
- tržišnu vrijednosti predmeta dugotrajne imovine, poluproizvoda, proizvoda i robe koje stjecatelj nije preuzeo, odnosno izuzimanja otuđitelja prilikom otuđenja obrta.

2) Poslovne izdatke:

- stanje gotovine (blagajne) koje preuzme stjecatelj,
- potraživanja koja je preuzeo stjecatelj, osim potraživanja za dugotrajnu imovinu, robu i usluge,
- knjigovodstvene vrijednosti dugotrajne imovine prema popisu te imovine u trenutku njezina stavljanja stjecatelju na raspolaganje i
- druge izdatke u svezi s otuđenjem.

Potanje o tome što je otuđitelj obavezan evidentirati kao poslovne primitke i izdatke kako bi ispravno utvrdio dohodak ostvaren od otuđenja, tj. prodaje obrta pišemo u nastavku.

POSLOVNI PRIMICI:

Cijena koju plati stjecatelj, otuđitelj evidentira u Obrascu KPI ovisno o načinu naplate. Uobičajeno je da cijenu, tj. vrijednost koju plaća stjecatelj, otuđitelj naplati preko svoga žiro-računa te naplaćenu svotu evidentira u stupcu 6 i 9 Obrasca KPI.

Obveze za kredite koje je preuzeo stjecatelj otuđitelj evidentira kao poslovne primitke u stupcu 7 i 9 Obrasca KPI. Preuzimanjem

kredita (obveza) stjecatelj zapravo plaća manju vrijednost obrta otuđitelju, a preuzete kredite, npr. za dugotrajnu imovinu stjecatelj će morati podmiriti u kasnijim razdobljima poslovanja.

Što se tiče iznosa preuzetih kredita (obveza) prema dobavljačima za preuzetu robu i usluge od strane stjecatelja, otuđitelj **ne uvećava svoje primitke** iz razloga što će stjecatelj trenutkom plaćanja obveza dobavljačima za obrtnu imovinu moći evidentirati kao izdatak.

Tržišnu vrijednost dugotrajne imovine, materijala, sirovina, poluproizvoda i robe, tj. dugotrajne i obrtne imovine koju stjecatelj nije preuzeo, otuđitelj u Obrascu KPI evidentira kao poslovne primitke s temelja izuzimanja u stupcu 7 i 9.

Iz kojeg razloga? Ako stjecatelj nije preuzeo dugotrajnu i obrtnu imovinu radi se u stvari o izuzimanju imovine iz obrtničke djelatnosti za privatne potrebe otuđitelja. Naime, poslovnim primicima smatraju se i izuzimanja, osim izuzimanja u obliku financijske imovine, tj. novca (čl. 31. st. 4. Zakona i čl. 36. st. 4. Pravilnika).

Što se tiče obrtnika **obveznika PDV-a**, skrećemo pozornost i na sljedeće:

ističemo...

Obrtnici – obveznici PDV-a na izuzeta dobra za privatne potrebe te korištenja usluga za privatne potrebe, **obvezni su obračunati PDV** po stopi od 5% ili 13% ili 25% (ovisno o vrsti izuzetog dobra ili usluge), jer se izuzimanje u sustavu PDV-a oporezuje (čl. 7. st. 3. i čl. 8. st. 3. Zakona o PDV-u te čl. 11. st. 1. Pravilnika o PDV-u).

Tržišna vrijednost izuzete imovine zajedno s obračunanim PDV-om evidentira se u stupcima 7 i 9 Obrasca KPI.

Otuđitelj – obrtnik obavezan je iznose u svezi izuzete imovine za privatne potrebe upisati u **Knjigu izdanih (izlaznih računa)–Obrazac I-RA** na temelju vjerodostojnih dokumenata (račun, zapisnik i sl.). Dakle, za potrebe obračuna PDV-a i porezne evidencije (Obrazac I-RA) potrebno je ispostaviti ispravu koja će imati sve elemente računa propisane čl. 79. Zakona o PDV-u, neovisno o tome kako se ta isprava zove. Naime, u Obrascu I-RA unose se i podaci o isporukama iz čl. 7. st. 3. i čl. 8. st. 3. Zakona o PDV-u, tj. o izuzimanju dobara i usluga.

POSLOVNI IZDACI:

Otuđitelj **stanje blagajne upisuje** u stupac 10 i 15 Obrasca KPI iz razloga što je gotov novac s temelja utrška bio evidentiran kao poslovni primitak. Stanje blagajne utvrđuje se popisom gotovog novca u blagajni, a preuzimanjem gotovog novca od strane stjecatelja, otuđitelj više njime ne raspolaže.

Otuđitelj kao poslovne izdatke evidentira u stupcu 12 i 15 Obrasca KPI i **potraživanja koje je preuzeo stjecatelj**, osim potraživanja od kupaca za dugotrajnu imovinu, robu i usluge. Postavlja se pitanje koja to potraživanja mogu biti? Kod otuđenja mogu se javiti: potraživanja za više plaćene doprinose iz plaća i na plaće, potraživanja za više plaćene doprinose Hrvatskoj obrtničkoj komori, potraživanja od zaposlenih i sl.

Knjigovodstvene vrijednosti dugotrajne imovine prema Obrascu DI u trenutku stavljanja te imovine stjecatelju na raspolaganje, otuđitelj evidentira u stupcu 12 i 15 Obrasca KPI. Naime, otuđitelj do kraja mjeseca otuđenja ima pravo na otpis (amortizaciju) dugotrajne imovine, a podatak o knjigovodstvenim vrijednostima dugotrajne imovine uzima se iz stupca 9 Obrasca DI (čl. 35. st. 5. Pravilnika).

Otuđitelj kao poslovne izdatke evidentira u Obrascu KPI, ovisno o načinu plaćanja, i **druge izdatke u svezi s otuđenjem obrta** (npr. plaćene usluge vještaka, odvjetnika, javnog bilježnika i sl.).

ističemo...

Evidentiranjem opisanih poslovnih primitaka i izdataka u Obrascu KPI otuđitelj utvrđuje dohodak od otuđenja obrta **kada stjecatelj ne nastavlja djelatnost**. Dohodak od otuđenja obrtničke djelatnosti i dohodak od obavljanja redovite djelatnosti daju **ukupan dohodak** poreznog obveznika.

Na opisani način otuđitelj će utvrditi dohodak od otuđenja i u slučaju ako otuđi dijelove obrtničke djelatnosti, a stjecatelj ne nastavlja s tim dijelovima djelatnost otuđitelja.

Obrtnik – otuđitelj, ako je obveznik PDV-a, a koji je prestao s obavljanjem djelatnosti u 2025., **obavezan je** u Obrascu PDV koji podnosi za posljednje razdoblje oporezivanja u kojem je poslovao **napraviti sva usklađenja i ispravke do dana prestanka poslovanja** (čl. 85. st. 7. Zakona o PDV-u).

2.2. Obveze stjecatelja

Osim otuđitelja i stjecatelj je obavezan u svojim poslovnim knjigama evidentirati poslovne promjene uvjetovanih preuzimanjem imovine od otuđitelja. Stjecatelj je u poslovnim knjigama u godini stjecanja po određenju čl. 41. st. 5. Pravilnika obavezan iskazati kao primitke i izdatke sljedeće:

- **Poslovne primitke:** obveze preuzete od prodavatelja za robe i usluge.
- **Poslovne izdatke:**
  - vrijednost preuzetih zaliha,
  - tražbine preuzete od prodavatelja za robu, usluge i dugotrajnu imovinu,
  - druge izdatke u svezi sa stjecanjem.

Navedeni poslovni primici i poslovni izdaci evidentiraju se u Obrascu KPI prema vrijednostima utvrđenim kod prodaje ili prijenosa obrta.

Vrijednost dugotrajne imovine, koju stjecatelj unosi u svoj Obrazac DI, utvrđuje se kako slijedi¹⁰ **cijena stjecanja:**

- + **preuzeti dugovi svih vrsta**
  - preuzeto stanje gotovine u blagajni
  - vrijednost preuzetih zaliha obrtnih sredstava
  - preuzete tražbine svih vrsta.

Na ovaj način utvrđenu ukupnu vrijednost dugotrajne imovine stjecatelj treba rasporediti na pojedinačne stvari i prava prema Obrascu DI prodavatelja prilikom prodaje (opisno i vrijednosno) te na ostatak koji se iskazuje kao povećana vrijednost obrta (goodwill) i posebno otpisuje (čl. 41. st. 8. Pravilnika). Stjecatelj na ovaj propisani način utvrđuje novu vrijednost stečene dugotrajne imovine.

Novo utvrđena pojedinačna vrijednost dugotrajne imovine, predstavlja za stjecatelja osnovicu za obračun amortizacije u razdoblju koje slijedi nakon stjecanja imovine.

ističemo...

Ističemo da se odredbe čl. 40. i čl. 41. Pravilnika primjenjuju i pri oporezivanju dohotka od prijenosa, prodaje ili likvidacije imovine, od koje se, na zahtjev poreznog obveznika, umjesto dohotka od imovine utvrđuje dohodak od samostalnosti¹¹.

10 Po čl. 41. st. 7. Pravilnika.

11 Po čl. 41. st. 9. Pravilnika.

3. Prestanak zajedničke djelatnosti obrta

Obrtnici koji obavljaju samostalnu djelatnost putem zajedničke djelatnosti utvrđuju dohodak kod otuđenja djelatnosti na istovjetan način opisan u točkama 1. i 2. ovoga teksta.

Način utvrđivanja dohotka ovisit će o tome da li stjecatelj nastavlja djelatnost ili ne nastavlja djelatnost.

Ako više osoba zajedno ostvaruju dohodak, svakoj se oporezuje onaj dio dohotka koji joj pripada od zajedničke djelatnosti. Dohodak od zajedničke samostalne djelatnosti utvrđuje se kao jedinstveni dohodak i raspoređuje na supoduzetnike. Svaki supoduzetnik obvezno u svoju poreznu prijavu mora unijeti utvrđeni udio u dohotku od zajedničke djelatnosti. Zajednički dohodak i njegova raspodjela na pojedine supoduzetnike utvrđuje se rješenjem Porezne uprave.

Rješenje o utvrđenom zajedničkom dohotku koje se donosi na temelju podnesene prijave dohotka od zajedničke djelatnosti (**Obrazac DOH-Z**) dostavlja se nositelju zajedničke djelatnosti. O utvrđenom zajedničkom dohotku i njegovoj raspodjeli nositelj zajedničke djelatnosti obavještava ostale supoduzetnike.

Naime, obrtnici koji obavljaju samostalnu djelatnost putem zajedničke djelatnosti nisu pravne osobe te su u ugovoru o zajedničkom obavljanju djelatnosti **obvezni** jednog od ortaka (supoduzetnika) **imenovati nositeljem zajedničke djelatnosti**. Ako ugovorom isti nije određen, nadležna Porezna uprava odredit će jednu fizičku osobu – ortaka poreznim obveznikom.

ističemo...

Dakle, supoduzetnici u obavljanju zajedničke djelatnosti trebali bi imenovati nositelja zajedničke djelatnosti, a nositelj zajedničke djelatnosti obavezan je o tome izvijestiti ispostavu Porezne uprave nadležnu prema njegovu prebivalištu ili uobičajenom boravištu prije početka obavljanja zajedničke djelatnosti.

Prema tome, kod zajedničkog obavljanja djelatnosti samo jedna osoba može biti nositelj djelatnosti. Za zajedničko obavljanje djelatnosti u sustavu PDV-a, osoba koja je nositelj djelatnosti bit će upisana u Registar obveznika PDV-a, dok druga osoba koja nije nositelj nije upisana u Registar obveznika PDV-a. Obrascu PDV-a podnosi nositelj zajedničke djelatnosti i u njima iskazuje svoj OIB, obzirom da obrt ili zajednička djelatnost nemaju dodijeljen poseban OIB koji bi bio drugačiji u odnosu na OIB vlasnika odnosno nositelja¹².

Primjer 2. Prestanak zajedničke djelatnosti

Obrtnici K.K. i K.M. obavljaju samostalnu zajedničku djelatnost i obveznici su PDV-a. Sukladno ugovoru o obavljanju samostalne zajedničke djelatnosti dogovorili su se da zajednički obrt prestaje s radom 31.7.2025., a od 1.8.2025. dotadašnji ortaci nastavljaju poslovati kao samostalni obrtnici obveznici PDV-a. Ugovorili su da obrtnik K.K. (sljednik) preuzme bez naknade u svoje poslovne knjige stvari i prava prema Obrascu DI po vrstama, količinama i vrijednostima, te zalihe, tražbine i obveze koje se odnose na preuzetu kratkotrajnu i dugotrajnu imovinu iz zajedničke samostalne djelatnosti.

I u ovom slučaju **obvezno** je popisati svu imovinu i obveze (čl. 66. st. 15. OPZ-a).

Obveze obrtnika su sljedeće:

¹² Vidjeti i mišljenje Ministarstva financija – Porezna uprava, Kl.:410-19/14-01/100, Ur. br.: 513-07-21-01/14-2 od 13.3.14.

Član zajedničke djelatnosti (K.K) koji je bio porezni obveznik, podnosi za zajedničku djelatnost poreznu prijavu na Obrascu PDV za posljednje razdoblje oporezivanja u 2025. *najkasnije do 20-og kolovoza 2025.* (čl. 85. st. 6. i 7. Zakona o PDV-u). *Kako taj član zajedničke djelatnosti i dalje u 2025. ostaje obveznik PDV-a, ne iskazuje u Obrascu PDV nikakve obveze u svezi obračunavanja PDV-a na nenaplaćena potraživanja, odnosno pretporez prema primljenim računima što nisu plaćeni do kraja 31.7.2025.*

Dakle, ako obavljanje zajedničke djelatnosti prestaje tijekom poreznog razdoblja, Obrazac PDV podnosi se do 20-og dana u mjesecu koji slijedi iza posljednjeg razdoblja oporezivanja.

Drugi član zajedničke djelatnosti (K.M.) koji od 1.8.2025. počinje samostalno obavljati djelatnost prijavljuje se u Registar obveznika PDV-a na Obrascu P-PDV s prvim izvana primjetljivim aktivnostima koje su usmjerene na obavljanje gospodarske djelatnosti. Prvim izvana primjetljivim aktivnostima smatraju se osobito pripremne radnje, prva nabava robe, nabava osnovnih sredstava i slično (čl. 7. st. 1. i 2., čl. 154 i čl. 186. st. 1. i 2. Pravilnika o PDV-u).

Napominjemo, da u slučaju kada dolazi do promjene nositelja zajedničke djelatnosti ili kada nositelj istupa iz zajedničke djelatnosti, novi nositelj zajedničke djelatnosti odnosno osoba koja nastavlja s obavljanjem djelatnosti treba zatražiti upis u Registar obveznika PDV-a kako bi moglo doći do prijenosa gospodarske cjeline pri čemu se taj prijenos ne bi smatrao isporukom dobara koja podliježe oporezivanju PDV-om.

Nositelj koji istupa iz zajedničke djelatnosti ili prestaje biti nositeljem, obavezan je na Obrascu PDV koji podnosi za posljednje razdoblje oporezivanja u kojem je poslovao napraviti sva usklađenja i ispravke do dana prestanka poslovanja.

Završno stanje nositelja koji istupa ujedno predstavlja početno stanje osobe koja nastavlja s obavljanjem djelatnosti ili novog nositelja. U Obrascu PDV, koji će podnijeti nositelj koji istupa, budući da dolazi do prijenosa gospodarske cjeline, nema obveze utvrđivanja poreza na temelju prijenosa zaliha robe, materijal te opreme, jer je sva ta imovina prenesena u okviru gospodarske cjeline.

U slučaju da ne dolazi do prijenosa gospodarske cjeline, podjela imovine zajedničke djelatnosti, sukladno propisima o PDV-u, smatra se isporukom dobara što je obavlja dotadašnji nositelj zajedničke djelatnosti drugom obvezniku PDV-a (bivšem članu zajedničke djelatnosti).

Dakle, podjela imovine zajedničke djelatnosti načelno podliježe oporezivanju PDV-om, osim ako nije u pitanju prijenos gospodarske cjeline prema čl. 7. st. 9. Zakona o PDV-u i čl. 19. st. 1. Pravilnika o PDV-u.

ističemo...

Za utvrđeni zajednički dohodak za 2025. nositelj zajedničke djelatnosti podnosi Poreznoj upravi Obrazac DOH-Z najkasnije do kraja siječnja 2026. (čl. 79. st. 7. Zakona).

Nositelj zajedničke djelatnosti obavezan je Poreznoj upravi podnijeti i prijavu o prestanku obavljanja zajedničke djelatnosti na Obrascu RPO i to u roku od 8 dana od dana prestanka djelatnosti (čl. 87. st. 4. Zakona i čl. 93. Pravilnika).

ističemo...

Prijavu na Obrascu RPO također treba podnijeti i svaki obrtnik za sebe ako počinje samostalno obavljati djelatnost.

Zajedničke samostalna djelatnost koja je prestala s radom briše se i Registra obveznika poreza na dohodak te ako su obveznici PDV-a i iz Registra obveznika PDV-a, a i iz nadležnog obrtnog registra.

Skrećemo pozornost ako se zajednička djelatnost likvidira **postupa se na istovjetan način** kao i kod likvidacije pojedinačnog obrta.

4. Likvidacija obrta

Likvidacija obrta znači trajni prestanak obavljanja obrtničke djelatnosti. Kako bi se olakšao postupak zatvaranja poslovnih knjiga i evidencija, najjednostavnije bi bilo da se prije prestanka (likvidacije) obrta rasproda imovina s kojom je obrtnik poslovao, što često puta nije moguće ostvariti. S preostalom imovinom postupa se u skladu s propisima o porezu na dohodak i PDV-u.

Obrtnik koji odluči likvidirati obrt **podnosi prijavu odjave** obrta u nadležnu ispostavu Porezne uprave (Obrazac RPO) i nadležnom uredu državne uprave na propisanom obrascu.

ističemo...

Bitno je napomenuti ako obrtnik – porezni obveznik ne odjavi svoju djelatnost kod Porezne uprave, ista će ga i dalje imati evidentiranog kao poreznog obveznika.

Nadležni ured državne uprave rješenjem utvrđuje prestanak obrta zbog odjave obrta i po pravomoćnosti rješenja briše obrt iz registra. Obrt se ne može odjaviti unatrag, već najranije s datumom navedenim u prijavi odjave obrta.

Skrećemo pozornost da porezni obveznik mora popisati imovinu i obveze i kod postupka likvidacije ili prestanka obavljanja djelatnosti (čl. 66. st. 15. OPZ-a).

4.1. Poslovni primici i izdaci pri likvidaciji obrta

Kako se na dan likvidacije obrta u vlasništvu obrta najčešće nalazi dugotrajna imovina, zalihe i nenaplaćena potraživanja te nepodmirene obveze koje potječu od obavljanja djelatnosti, postavlja se pitanje kako na dan prestanka (likvidacije) obrtničke djelatnosti utvrditi dohodak. Naime, i dugotrajna imovina i zalihe, te potraživanja i obveze potječu iz obrtničke djelatnosti, a likvidacijom obrta prelaze u privatnu imovinu građanina. Pri likvidaciji obrtničke djelatnosti u biti se radi o **izuzimanju dobara** (stvari, prava, potraživanja i dr.) iz obrtničke djelatnosti za osobne potrebe vlasnika obrta.

Poslovnim primicima se, pored ostaloga smatraju i **primici od izuzimanja stvari i prava** što služe za obavljanje samostalne djelatnosti, a koje su se vodile ili trebale voditi u Obrascu DI, te **primici ostvareni od otuđenja ili likvidacije cijelog obrta**, i to po tržišnim vrijednostima¹³.

Knjigovodstvene vrijednosti prodanih ili izuzetih investicijskih dobara te troškovi otuđenja i likvidacije obrta smatraju se poslovnim izdacima (čl. 32. st. 2. Zakona).

Kako se nakon likvidacije djelatnost ne nastavlja trebaju se oporezivati sva dobra zatečena u trenutku likvidacije. Dotadašnji obrtnik obvezan je u **Obrascu KPI** evidentirati određene iznose kao primitke i izdatke i tako realno iskazati dohodak od redovite obrtničke djelatnosti koju je obavljao do trenutka likvidacije obrta.

Prema odredbi čl. 41. st. 3. Pravilnika porezni obveznik je u slučaju likvidacije obrta obvezan u poreznom razdoblju u kojem je izvršena likvidacija u Obrascu KPI evidentirati kao primitke i izdatke i sljedeće:

1) Poslovne primitke (stupac 7. i 9.):

- usporedivu tržišnu vrijednost dugotrajne imovine,
- usporedivu tržišnu vrijednost zaliha robe, proizvoda, reprodukcijskog materijala i drugih zaliha,
- nenaplaćena potraživanja od kupaca.

2) Poslovne izdatke (stupac 12. i 15.):

- knjigovodstvene vrijednosti dugotrajne imovine prema popisu te imovine u trenutku likvidacije,
- neplaćene obveze dobavljačima i druge neplaćene obveze u svezi s djelatnošću,
- druge izdatke u svezi s likvidacijom.

Evidentiranjem navedenih poslovnih primitaka i izdataka u Obrascu KPI, u budućem prometu navedene imovine građanin više nema obvezu utvrđivati dohodak jer tada prodaje svoju privatnu imovinu.

Kod obrtnika i drugih fizičkih osoba koji su u **obveznici PDV-a** bitno je obratiti pozornost na činjenicu da fizička osoba gubi svojstvo poduzetnika **trajnom odjavom i brisanjem iz registra kod nadležnog tijela**¹⁴.

Prije odjave djelatnosti poduzetnik – fizička osoba mora **obračunati PDV na sve isporuke** do dana odjave, uključujući u te **isporuke i sva dobra** koja mu preostanu i **koja se smatraju izuzimanjem** za neposlovne (vlastite) potrebe, a za koja je mogao koristiti odbitak pretporeza te izmiriti sve druge porezne obveze po osnovi poduzetničke djelatnosti.

Dakle, prije odjave djelatnosti, obrtnici – obveznici PDV-a na izuzeta dobra za privatne (neposlovne) potrebe te korištenja usluga za privatne potrebe, **obvezni su obračunati PDV** po stopi od 5% ili 13% ili 25% (ovisno o vrsti izuzetog dobra ili usluge), jer se izuzimanje u sustavu PDV-a oporezuje (čl. 7. st. 3. i čl. 8. st. 3. Zakona o PDV-u te čl. 11. st. 1. Pravilnika o PDV-u).

Pri likvidaciji obrta u imovini obrta nalazi se i osobna imovina koju je obrtnik **unio putem vlastitog ulaganja u obrt**, ali i dobra koja u vremenu redovnog poslovanja obrta nabavljena pod različitim poreznim uvjetima. Dobra koja se zateknu pri likvidaciji obrta prelaze u privatno vlasništvo, tj. bivšeg obrtnika, a porezne obveze ovisit će o tome pod kojim je poreznim uvjetima obrtnik nabavio određena dobra tj. imovinu.

U svezi poreznih obveza obrtnika može se pojaviti nekoliko slučajeva, bez obzira radi li se o kratkotrajnoj ili dugotrajnoj imovini, i to:

- za imovinu koju je obrtnik **unio u obrt ulaganjem osobne imovine**, i na koju je pri nabavi plaćen porez, a po likvidaciji ostaje za njegove privatne potrebe kao fizičke osobe, **nema porezne obveze** tj. ne obračunava se PDV jer je porez već jednom plaćen,
- za imovinu nabavljenu za vrijeme obavljanja obrtničke djelatnosti bez plaćanja poreza na promet proizvoda i usluga i bez plaćanja PDV-a (npr. oprema, repromaterijal, trgovačka roba), a po likvidaciji obrta ostaje za privatne potrebe obrtnika – sada fizičke osobe, radi se o izuzimanju dobara za vlastite potrebe i porezni obveznik **mora zaračunati PDV**,
- za imovinu nabavljenu po povlaštenim poreznim stopama poreza na promet proizvoda, ako po likvidaciji obrta služi za privatne potrebe fizičke osobe, radi se o izuzimanju za vlastite potrebe i porezni obveznik **mora zaračunati PDV**,
- za svu imovinu (dobra) nabavljenu od dana početka primjene Zakona o PDV-u i za koju je **korišten odbitak pretporeza**, ako

13 Čl. 31. st. 3. Zakona o porezu na dohodak

14 Čl. 7. st. 6. Pravilnika o PDV-u

po likvidaciji obrta ostaju za privatno korištenje fizičke osobe kao izuzimanje, porezni obveznik **mora zaračunati PDV**.

Ako obrtnik, obveznik PDV-a, tijekom postupka likvidacije prodaje dugotrajnu imovinu, zalihe sirovina, materijala, robe i dr., radi se o redovnoj isporuci dobara koja podliježe oporezivanju PDV-om.

4.2. Utvrđivanje poslovnih primitaka i izdataka

4.2.1. Poslovni primitci

4.2.1.1. Usporediva tržišna vrijednost dugotrajne imovine

Sva dugotrajna imovina evidentirana u Obrazac DI na koju se obračunava amortizacija smatra se vlasništvom obrta. Za dugotrajnu imovinu koja trenutkom likvidacije prelazi u osobno vlasništvo građanina, dotadašnji obrtnik ima pravo na obračun amortizacije (otpisa) **do kraja mjeseca** u kojem je dugotrajna imovina bila u upotrebi¹⁵.

Usporediva tržišna vrijednost dugotrajne imovine u trenutku likvidacije obrta utvrđuje se po prodajnoj cijeni koja bi se u trenutku izuzimanja mogla postići na tržištu. Ako se tržišna (prodajna) cijena dobara, koja obično nisu nova, ne može pouzdano utvrditi jer su rabljena, pri procjeni vrijednosti polazi se od tržišne cijene za nova dobra, pri čemu se uzima u obzir potrošenost izuzetog dobra sukladno čl. 38. st. 4. Pravilnika.

4.2.1.1.1. Obveznici PDV-a

Budući da likvidacijom obrta dugotrajna imovina prelazi u vlasništvo građanina, obrtnik je obavezan obračunati i uplatiti PDV jer se radi o izuzimanju dobara za neposlovne (vlastite) potrebe. S preostalim imovinom se različito postupi, a sukladno na način pojašnjen u točki 4.1. ovoga teksta.

Iz navedenog, proizlazi da se na imovinu kod koje nije ostvareno pravo na odbitak pretporeza ne plaća PDV. U skupinu imovine na koju se **ne plaća PDV** spada i dugotrajna imovina koje je kao osoba (privatna) imovina temeljem zapisnika o ulaganju bila unesena u obrtničku djelatnost.

Također je pitanje treba li se za dugotrajnu imovinu nabavljenu s plaćenim PDV-om, koji je **korišten kao pretporez** u razdoblju oporezivanja nabave imovine, obaviti ispravak pretporeza u svezi s odredbom čl. 64. Zakona o PDV-u i čl. 140. Pravilnika o PDV-u?

Ne, jer je propisano, ako se u vezi nekog gospodarskog dobra u roku od pet godina uključujući kalendarsku godinu u kojoj je gospodarsko dobro nabavljeno ili proizvedeno promjene uvjeti koji su u toj godini bili mjerodavni za odbitak pretporeza, tada se za razdoblje nakon promjene obavlja ispravak pretporeza. Promjenom uvjeta mjerodavnih za odbitak pretporeza smatra se naknadna promjena tih uvjeta koja je dovela do većeg ili manjeg prava na odbitak pretporeza u odnosu na godinu u kojoj je dobro nabavljeno ili proizvedeno. Kada se radi o nekretninama, tada se umjesto razdoblja od pet godina primjenjuje razdoblje od 10 godina.

Odnosno promjenom uvjeta mjerodavnih za ispravak pretporeza smatra se naknadna promjena tih uvjeta koja dovede do većeg ili manjeg prava na odbitak pretporeza u odnosu na godinu u kojoj je dobro nabavljeno, proizvedeno ili u odnosu na godinu u kojoj je nekretnina izgrađena, ako se radi o nekretninama koje je porezni obveznik sam izgradio, a koja dovodi do većeg ili manjeg odbitka pretporeza u odnosu na početno stanje. Ako se ne može utvrditi kada je dobro proizvedeno, u tom slučaju za potrebe ispravka pretporeza uzima se početak uporabe.

Kod likvidacije (zatvaranja) obrtničke djelatnosti **ne mijenjaju se uvjeti vezani za pravo na odbitak pretporeza**, nego se obrtnička djelatnost likvidira.

ističemo...

Dakle, porezni obveznik koji izlazi iz sustava PDV-a zbog likvidacije (zatvaranja) obrtničke djelatnosti, odnosno zbog trajnog prestanka obavljanja gospodarske djelatnosti, nema obvezu obavljati ispravak pretporeza nego obračunava PDV na svu dugotrajnu i kratkotrajnu materijalnu imovinu koja preostane.

Prije odjave djelatnosti porezni obveznik mora obračunati PDV na sve isporuke do dana odjave, uključujući u te isporuke i sva dobra koja mu preostanu i koja se smatraju izuzimanjem u neposlovne svrhe, a za koja je mogao koristiti odbitak pretporeza (čl. 7. st. 6. Pravilnika o PDV-u).

U slučaju kada je porezni obveznik prestao obavljati gospodarsku djelatnost trajnom odjavom ili brisanjem iz nadležnog registra pri čemu nije obračunao PDV, osoba koja stječe izuzeto dobro kroz zasebni postupak smatra se jamcem platcem za pripadajuću obvezu PDV-a. Obvezu jamca platca utvrđuje rješenjem Porezna uprava (čl. 7. st. 7. Pravilnika o PDV-u).

Porezna osnovica po odredbi čl. 33. st. 4. Zakona o PDV-u je nabavna cijena tih ili sličnih dobara, a ako je ta cijena nepoznata, visina troškova utvrđenih u trenutku isporuke, a porezna osnovica kod usluga je ukupni trošak obavljanja usluga.

Kod izuzimanja zaračunani PDV izuzetu dugotrajne imovine upisuju se u Knjigu I-RA te u Obrazac PDV u razdoblju oporezivanja likvidacije obrta.

Porezni obveznik na Obrascu PDV koji podnosi za posljednje razdoblje oporezivanja u kojem je poslovao **treba napraviti sva usklađenja i ispravke** do dana prestanka poslovanja (čl. 173. st. 7. Pravilnika o PDV-u).

ističemo...

Izuzeta dugotrajna imovina u **Obrascu KPI** evidentira se kao poslovni primitak, a obračunani i plaćeni PDV na izuzetu dugotrajnu imovinu te ostalu kratkotrajnu imovinu za privatne potrebe nije porezno priznati izdatak po određenju čl. 33. st. 1. toč. 2. Zakona, budući da se radi o PDV-u na izuzimanja za vlastite (neposlovne) potrebe.

4.2.1.2. Usporediva tržišna vrijednost zaliha robe, proizvoda i drugih zaliha

Obrtnik na dan likvidacije obrta treba popisati i svu preostalu kratkotrajnu imovinu, tj. sve zalihe robe, proizvoda, reprodukciskog materijala, raznih pića i drugih zaliha te sitan inventar. Popisane zalihe usklađuju se sa stanjem zaliha u propisanim knjigama i evidencijama. Preostale zalihe vrednuju se po usporedivoj tržišnoj vrijednosti na istovjetan način kao i preostala dugotrajna imovina.

Kada se utvrdi stvarno stanje preostalih zaliha obrtnici obveznici PDV-a, obvezni su obračunati i uplatiti PDV. Naime, izuzimanje zaliha za privatne potrebe smatra se izuzimanjem za neposlovne (vlastite) potrebe, a na koje je obavezan obračunati PDV po odredbi čl. 7. st. 3. i čl. 8. st. 3. Zakona o PDV-u te čl. 11. st. 1. Pravilnika o PDV-u.

¹⁵ Čl. 12. st. 9. Zakona o porezu na dobit (Nar. nov., br. 177/04 – 114/23)

Porezna osnovica po odredbi čl. 33. st. 4. Zakona o PDV-u je navodna cijena tih ili sličnih dobara, a ako je ta cijena nepoznata, visina troškova utvrđenih u trenutku isporuke.

Kod izuzimanja zaračunani PDV izuzetih zaliha upisuje se u Obrazac I-RA te u Obrazac PDV u razdoblju oporezivanja likvidacije obrta.

Tržišna vrijednost izuzetih zaliha s obračunanim PDV-om upisuje se u stupcu 7 i 9 Obrasca KPI.

4.2.1.3. Nenaplaćena potraživanja od kupaca

Na dan likvidacije obrta popisuju se nenaplaćena potraživanja od kupaca (pravnih osoba i drugih obrtnika) na temelju evidencije o ispostavljenim računima. Nenaplaćena potraživanja, s uračunanim PDV-om, evidentiraju se u stupcu 7 i 9 Obrasca KPI, jer trenutkom likvidacije obrta nenaplaćena potraživanja dobivaju tretman naplaćenih potraživanja.

Obrtnik, obveznik PDV-a, nenaplaćena potraživanja od kupaca evidentirana u Obrasca I-RA, treba upisati i u Obrazac PDV u razdoblju oporezivanja likvidacije obrta, ovisno o stopi PDV-a (5%, 13% ili 25%).

4.2.2. Poslovni izdaci

4.2.2.1. Knjigovodstvene vrijednosti izuzete dugotrajne imovine

Poslovnim izdacima smatraju se i knjigovodstvene vrijednosti izuzete dugotrajne imovine utvrđene na kraju mjeseca otuđenja (čl. 32. st. 2. Zakona i čl. 35. st. 1. toč. 5. Pravilnika).

Iznosi knjigovodstvenih vrijednosti dugotrajne imovine kod likvidacije obrta uzimaju se iz stupca 9 Obrasca DI i evidentiraju u stupcu 12 i 15 Obrasca KPI.

4.2.2.2. Neplaćene obveze dobavljačima i druge neplaćene obveze u svezi s djelatnošću

Na dan likvidacije obrta popisuju se sve neplaćene obveze dobavljačima pravnim osobama, drugim obrtnicima te građanima na temelju evidencija o primljenim računima, kao i druge neplaćene obveze u svezi s djelatnošću, kao npr.:

- doprinos Hrvatskoj obrtničkoj komori, doprinos turističkoj zajednici i sl.,
- doprinos za mirovinsko i zdravstveno osiguranje obrtnika,
- plaće radnika (doprinosi iz plaća i na plaće, porez na dohodak i prizor na porez na dohodak),
- ostale obveze u svezi s obrtničkom djelatnošću.

Obrtnik obveznik PDV-a neplaćene obveze prema dobavljačima – drugim poduzetnicima obveznicima PDV-a popisuje na temelju podataka iz Obrasca U-RA. Neplaćene obveze prema dobavljačima – drugim poduzetnicima obveznicima PDV-a, trenutkom likvidacije obrta dobivaju tretman plaćenih obveza, te za njih obrtnik ima pravo na odbitak pretporeza i evidentira ih u Obrascu PDV, ovisno o stopi PDV-a.

U Obrascu KPI neplaćene obveze dobavljačima – drugim obveznicima PDV-a upisuju se u stupce 12, 13 i 15.

Druge neplaćene obveze u svezi s djelatnošću evidentiraju se u Obrascu KPI u stupce 12 i 15.

4.2.2.3. Drugi izdaci u svezi s likvidacijom

Prema odredbi čl. 32. st. 2. Zakona, poslovnim izdacima smatraju se i troškovi otuđenja i likvidacije. Kod likvidacije obrta mogu se javiti izdaci za usluge javnog bilježnika, odvjetničke usluge, izdatci za takse, tiskanice i slično.

4.3. Ostale pripomene u svezi s likvidacijom obrta

Nakon ovako evidentiranih poslovnih primitaka i izdataka radi utvrđivanja ukupnih godišnjih poslovnih izdataka po odredbi čl. 44. st. 10. Pravilnika, utvrđenom iznosu izdataka dodaju se izdaci otpisa dugotrajne imovine.

Amortizaciju dugotrajne imovine treba obračunati do kraja mjeseca u kojem je obavljena likvidacija obrta. Izdaci otpisa dugotrajne imovine dodaju se ukupnim izdacima u **stupcu 12 i 15** Obrasca KPI, pri čemu se posebno iskazuju podaci o otpisu.

Poslije likvidacije obrta bivši obrtnik, a sada građanin, može slobodno raspolagati izuzetom dugotrajnom imovinom i izuzetim zalihama.

Nenaplaćena potraživanja i neplaćene obveze u svezi s djelatnosti bivši obrtnik naplatiti će odnosno platiti kao građanin, a ne više kao fizička osoba koja obavlja registriranu obrtničku djelatnost.

Obrtnici–obveznici PDV-a, na Obrascu PDV koji podnose za posljednje razdoblje oporezivanja u kojem su poslovali **trebaju napraviti sva usklađenja i ispravke** do dana prestanka poslovanja (čl. 173. st. 7. Pravilnika o PDV-u), a Obrazac PDV podnose Poreznoj upravi do 20-og dana u mjesecu koji slijedi po završetku razdoblja oporezivanja.

4.4. Primjer utvrđivanja dohotka

U nastavku dajemo primjer utvrđivanja dohotka kod zatvaranja (likvidacije) obrtničke djelatnosti.

Obrtnik Ž.N., koji je obveznik PDV-a, odlučio je dana 30.9.2025. zatvoriti (likvidirati) svoj obrt, a što je i prijavio nadležnom uredu državne uprave i nadležnoj ispostavi Porezne uprave.

U trenutku zatvaranja obrta obrtnik je inventurom utvrdio sljedeća stanja imovine i obveza:

■ dugotrajna imovina	10.000,00 €
■ sitan inventar	600,00 €
■ zalihe materijala	1.000,00 €
■ nenaplaćena potraživanja od kupaca	2.500,00 €
■ knjigovodstvena vrijednost dugotrajne imovine	5.000,00 €
■ neplaćene obveze dobavljačima	1.000,00 €

Obrtnik je u svezi sa zatvaranjem obrta imao i druge izdatke (npr. obrasci, pristojbe, usluge računovođe, bilježnika, odvjetnika i sl.) u iznosu od 400,00 €.

Dugotrajna imovina evidentirana je u Obrascu DI u iznosu od 10.000,00 €. Međutim, tržišna vrijednost dugotrajne imovine, uvećana za obračunani PDV, iznosi 7.500,00 € (6.000,00 € + 1.500,00 € PDV) što se iskazuje u stupcu 7, 8 i 9 Obrasca KPI.

Usporediva tržišna vrijednost sitnog inventara uvećana za obračunani PDV upisana je u stupac 7, 8 i 9 Obrasca KPI u iznosu od 600,00 € (480,00 € + 120,00 € PDV).

Zalihe materijala uvećane za PDV upisane su u stupac 7, 8 i 9 Obrasca KPI u iznosu od 1.000,00 € (800,00 € + 200,00 € PDV).

Izuzeta dugotrajna imovina, sitan inventar i zalihe materijala evidentirani su i u Obrascu I-RA u stupcima 6, 22 i 23.

Nenaplaćena potraživanja od kupaca iz Obrasca I-RA u iznosu od 2.500,00 € upisana su u stupac 7 (2.500,00 €), stupac 8 (500,00 €) i stupac 9 (2.000,00 €) Obrasca KPI.

Knjigovodstvena vrijednost dugotrajne imovine u iznosu od 5.000,00 € upisana je u stupce 12 i 15 Obrasca KPI.

Neplaćene obveze dobavljačima u iznosu od 1.250,00 € upisane su u stupac 12 **Obrasca KPI**, pretporez u iznosu od 250,00 € (20% od 1.250,00 €) u stupac 13, a u stupac 15 upisan je iznos od 1.000,00 €.

Neplaćene obveze dobavljačima upisane su i u **Obrazac U-RA** u stupce 9 (1.000,00 €), 10 (1.250,00 €), 11 (250,00 €) i 16 (250,00 €).

Ostale izdatke u svezi s likvidacijom obrta u iznosu od 400,00 € treba upisati u stupac 10 **Obrasca KPI**, jer su plaćeni u gotovu novcu te u stupac 15.

Poslovni primici i poslovni izdaci nastali zbog likvidacije obrta evidentirani su u **Obrascu KPI** (Vidjeti **Tablicu 1.**).

Na ukupno porezno dopustive izdatke obrtnik ima pravo dodati i izdatke otpisa. Obrtnik je obračunao amortizaciju do 30.9.2025. i ona iznosi 750,00 €, te su ukupni izdaci 10.150,00 € (9.400,00 € + 750,00 €)

Iz **Obrasca KPI** vidljivo je da je obrtnik ostvario ukupne primitke u iznosu od 14.380,00 € (stupac 9), te izdatke u iznosu od 10.150,00 € (stupac 15).

Dakle, dohodak obrtnika na dan zatvaranja obrta 30.9.2025. godine iznosi 4.230,00 € (14.380,00 € – 10.150,00 €).

Obrtnik za izuzetu imovinu i nenaplaćena potraživanja treba obračunati PDV, na dan zatvaranja obrta obveza za PDV iz **Obrasca I-RA** iznosi 2.320,00 € (1.500,00 € + 120,00 € + 200,00 € + 500,00 €), a pretporez sadržan u neplaćenim obvezama dobavljačima iz **Obrasca U-RA** iznosi 250,00 €.

Proizlazi da obveza PDV-a iznosi 2.070,00 € (2.320,00 € – 250,00 €), koju treba iskazati na **Obrascu PDV** za rujan 2025. i predati nadležnoj ispostavi Porezne uprave najkasnije do 20.10.2025. te uplatiti PDV najkasnije do 31.10.2025.

Obrtnik mora predati nadležnoj ispostavi Porezne uprave godišnju poreznu prijavu dohotka za 2025. na **Obrascu DOH najkasnije do kraja** veljače 2026.

I. OPĆI PODACI O POREZNOJ OBVEZNIKU	
1. Naziv djelatnosti:	Proizvodnja drvotokarskih proizvoda «KALUP» Šifra djelatnosti: 20510
2. Ime i prezime poduzetnika:	Ž.N.
3. Adresa prebivališta/uobičajenog boravišta:	Zagreb, Obrtnička 200
4. OIB poduzetnika:	20119503341

II. PODACI O PRIMICIMA I IZDACIMA														
R. br.	Nadnevnik primitka /izdatka	Broj temeljnice	Opis isprava	PRIMICI			PDV u primicima	UKUPNI PRIMICI	IZDACI			PDV u izdacima	Izdaci iz čl. 33. st 1. t. i. t. 5.	UKUPNO DOPUŠTENI IZDACI
				U gotovini	Na žiro-račun	U naravi			U gotovini	Putem žiro-računa	U naravi			
1	2	3	4	5	6	7	8	9 (5+6+7-8)	10	11	12	13	14	15 (10+11+12-13-14)
	DONOS SA STRANE 3			1.000,00	5.100,00	-	1.000,00	5.100,00	2.000,00	3.750,00	-	2.750,00	-	3.000,00
91.	30.9.25.	91	Lik. obrta izuzim. dugotrajne imovine	-	-	7.500,00	1.500,00	6.000,00	-	-	-	-	-	-
92.	30.9.25.	92	Lik. obrta izuzim. sitnog inventara	-	-	600,00	120,00	480,00	-	-	-	-	-	-
93.	30.9.25.	93	Likvidacija obrta izuzimanje zaliha	-	-	1.000,00	200,00	800,00	-	-	-	-	-	-
94.	30.9.25.	94	Likvidacija obrta – potraživanja	-	-	2.500,00	500,00	2.000,00	-	-	-	-	-	-
95.	30.9.25.	95	Lik. obrta knjig. vrijed. dugotrajne imovine	-	-	-	-	-	-	-	5.000,00	-	-	5.000,00
96.	30.9.25.	96	Likvidacija obrta dobavljači	-	-	-	-	-	-	-	1.250,00	250,00	-	1.000,00
97.	30.9.25.	97	Likvidacija obrta ostali izdaci	-	-	-	-	-	400,00	-	-	-	-	400,00
98.	30.9.25.	98	Otpis do 30.9.25.	-	-	-	-	-	-	-	750,00	-	-	750,00
	Sveukupno:			1.000,00	5.100,00	11.600,00	3.320,00	14.380,00	2.400,00	3.750,00	7.000,00	3.000,00	-	10.150,00

Na prikazani način poslovne primitke i izdatke evidentiraju i druge fizičke osobe koje obavljaju samostalne djelatnosti, ako likvidiraju (zatvaraju) svoju samostalnu djelatnost.

5. Pripajanje obrta trgovačkom društvu

U svakodnevnom poslovanju česti su upiti može li obrtnik–obveznik poreza na dohodak, nastaviti obavljati djelatnost spajanjem odnosno pripajanjem obrta u trgovačko društvo?

Porezno **nije moguće** provesti prijenos poslovanja obrta (obveznika poreza na dohodak) putem spajanja odnosno pripajanja obrta u trgovačko društvo (postojeće ili novoosnovano), jer je riječ o dva različita sustava poslovanja i oporezivanja¹⁶. Naime, obrtnik–obveznik poreza na dohodak, svoje poslovanje obavlja na temelju Zakona o obrtu, a oporezuje se porezom na dohodak prema odredbama Zakona o porezu na dohodak, dok trgovačko društvo svoje poslovanje obavlja na temelju Zakona o trgovačkim društvima¹⁷, poslovne knjige vodi prema odredbama Zakona o računovodstvu¹⁸, a oporezuje se porezom na dobit prema odredbama Zakona o porezu na dobit.

ističemo...

Naime, ako obrtnik – obveznik poreza na dohodak, želi nastaviti obavljati djelatnost u trgovačkom društvu–obvezniku poreza na dobit, treba najprije zatvoriti poslovne knjige prema propisima o dohotku, objavit i obrt kod Porezne uprave i nadležnog ureda državne uprave, tj. **treba najprije likvidirati obrt** na način opisan u točki 4. ovoga teksta.

Dakle, u ovom slučaju obrtnik prvo treba utvrditi dohodak na način propisan čl. 41. st. 3. Pravilnika o porezu na dohodak, a nakon toga fizička osoba – građanin unosi imovinu u trgovačko društvo (postojeće ili novoosnovano) bez oporezivanja.

Zašto? Jer sada unos privatne imovine u trgovačko društvo obavlja građanin – vlasnik imovine nakon prestanka djelatnosti obrta, jer je obrt zatvoren, a unos privatne imovine u trgovačko društvo nije oporezivo.

Vrijednost unesene privatne imovine građanina u trgovačko društvo utvrđuje se u postupku revizije, što znači da se **ne preuzimaju podaci iz poslovnih knjiga vođenih za obrt**.

Shodno navedenom, unos privatne imovine građanina u trgovačko društvo nema izravnog utjecaja na poreznu osnovicu, pa se u ovom slučaju **ne ispravlja** osnovica poreza na dobit poslovanja trgovačkog društva.

5.1. Obrtnik – obveznik poreza na dobit

U slučaju da je obrtnik – obveznik poreza na dobit, koji vodi poslovne knjige prema Zakonu o računovodstvu, obrt se **može spojiti ili pripojiti** postojećem ili novoosnovanom trgovačkom društvu–obvezniku poreza na dobit, jer se radi o statusnoj promjeni dva obveznika istog sustava oporezivanja – poreza na dobit.

Kod statusne promjene spajanja/pripajanja preuzima se imovina i obveze što znači i računovodstveno preuzimanje bilančnih stavaka iz bilance obrta u poslovne knjige trgovačkog društva.

Obrt, koji se spaja/pripaja briše se iz Registra poreznih obveznika u informacijskom sustavu Porezne uprave, a trgovačko društvo ostaje evidentirano u Registru poreznih obveznika u informacijskom sustavu Porezne uprave pod svojim matičnim brojem¹⁹.

ističemo...

Porezni obveznik – obrtnik, koji je prestao s radom zbog spajanja/pripajanja trgovačkom društvu, dostavlja nadležnoj ispostavi Porezne uprave financijska izvješća i poreznu prijavu s nadnevkom koji prethodi nadnevkupisane spajanja/pripajanja u trgovački registar i rješenje trgovačkog suda o upisu statusne promjene.

Prava i obveze poreznog obveznika – obrtnika (zbog nastale statusne promjene) iz porezno–pravnog odnosa preuzima pravni slijednik odnosno trgovačko društvo.

Shodno navedenom, nastavak obavljanja djelatnosti obrta u trgovačkom društvu zbog statusne promjene nema izravnog utjecaja na poreznu osnovicu, te se u slučaju nastavka djelatnosti u trgovačkom društvu **ne ispravlja** osnovica poreza na dobit poslovanja trgovačkog društva, jer se radi o dva obveznika poreza na dobit.

16 Vidjeti: Uputu o postupanju pri promjeni metode utvrđivanja porezne osnovice – prijelaz s obveznika poreza na dohodak na porez na dobit (Ministarstvo financija – Kl.: 410-10/05-01/72 od 15.12.05.).

17 Zakon o trgovačkim društvima (Nar. nov., br. 111/93 – 136/24)

18 Zakona o računovodstvu (Nar. nov., br. 85/24 i 145/24)

19 Potanje o statusnim promjenama obveznika poreza na dobit vidjeti i u Uputi o sastavljanju i podnošenju porezne prijave obveznika poreza na dobit i obračunavanju poreza na dobit po godišnjem obračunu (Porezna uprava – Središnji ured).